

ห้วงเวลาประวัติศาสตร์โลก (โลกตะวันตก) – ไทย: ด้านรัฐศาสตร์ สัมพันธ์กับศาสนา กรณีศึกษาของปัญญาชนคนสุราษฎร์ธานี

กอบกิตติ์ สุวรรณโชติ

440-441 ภาณคดีนิกร หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านส้อง
อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84190
อีเมล: kobkiit20172@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้ได้นำวรรณกรรมห้วงเวลาประวัติศาสตร์โลก ซึ่งปรากฏ
รัฐไทยด้วย และนำวรรณกรรมห้วงเวลาประวัติศาสตร์ไทยมาร่วมศึกษา โดยมี
วัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ด้านรัฐศาสตร์กับศาสนาโดยผ่านเวลา
ประวัติศาสตร์โลก (ตะวันตก)-ไทย และยุคสมัยของไทย 2) เพื่อนำประวัติศาสตร์
ของไทยมาร่วมศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรัฐศาสตร์และศาสนาพุทธ
3) เพื่อแสวงหาองค์ความรู้จากห้วงเวลาทั้ง 2 ด้านมาพัฒนารัฐ การเมือง
และการปกครองของไทย

ในการวิจัยได้ศึกษา 2 แนวทาง คือ เจริญปริมาณและคุณภาพ โดยขอบเขต
การศึกษา (1) ด้านเนื้อหา เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ของห้วงเวลาประวัติศาสตร์โลก
(ตะวันตก)-ไทย ด้านรัฐศาสตร์กับศาสนา (2) ด้านพื้นที่ เขตศึกษาในทวีป 3 ทวีป
จาก 7 ทวีป โดยมุ่งเน้นรัฐไทย (3) ด้านประชากร มีประชากรตัวอย่าง 10 คน/รูป
ที่มีความรู้หรือเกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัย โดยรวมเรียกว่า “ปัญญาชนคนสุราษฎร์ธานี”
(4) ด้านเวลา ระหว่าง พฤษภาคม 2017–มิถุนายน 2018 ได้ศึกษาใน 2 ด้าน คือ
รัฐศาสตร์ กับศาสนจักรของตะวันตก 2 ทวีป (ยุโรปและอเมริกา) และทวีป
เอเชีย ได้จัดทำขึ้น 42 ตาราง แต่ได้นำมาเสนอในบทความนี้เพียง 3 ตาราง
การวิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์และอภิปรายผล โดยวิธีการเชิงปริมาณด้วย

สถิติวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง โดยใช้มัชฌิมเลขคณิตและเชิงคุณภาพ โดยสัมภาษณ์เชิงลึก จากการวิเคราะห์แบบสอบถามในการศึกษาวัตถุประสงค์ ที่ 1 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างอาณาจักรกับศาสนจักรในยุคกรีกค่าเฉลี่ยค่อนข้างสูง ยุคกลาง มีการสับเปลี่ยนอำนาจที่เหนือกว่ากันระหว่างศาสนจักรกับอาณาจักร และในห้วงเวลาโลกมีปรากฏความสัมพันธ์รัฐไทยมีความสัมพันธ์กับศาสนาพุทธในระดับน้อย ศตวรรษที่ 20 พบว่ารัฐศาสตร์มีความสัมพันธ์เหนือกว่าศาสนา หลายประเทศเปลี่ยนจากกษัตริย์เป็นสาธารณรัฐและใช้ระบอบประชาธิปไตย หรือระบอบคอมมิวนิสต์และบ้างเน้นเลิกล้มถือศาสนา วัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่าประเทศไทยให้ความสำคัญกับศาสนาในระดับสูง และไทยเปลี่ยนการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภาโดยพระมหากษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญ วัตถุประสงค์ที่ 3 จากการสอบถามเชิงลึกและคำถามเปิด พบว่าควรใช้องค์ความรู้จากห้วงเวลาประวัติศาสตร์โลกและไทย ทั้ง 2 ด้าน มาพัฒนาระบอบประชาธิปไตยที่เหมาะสมกับการปกครองของไทยอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: รัฐศาสตร์, วิหารัฐศาสตร์, ห้วงเวลาประวัติศาสตร์โลก, ศาสนา

Timelines of World History (western world) - Thai: The relation between Politics and Religion in Case Study of Intellectual Surat-thani People

Kobkit Suvannachot

440-441 Poranee Clinic, Muban 4th, Bansorng Tambon,

Viengsa District, Surat-thani 84190, Thailand

e-mail: kobkit 2017@ gmail.com

Abstract

In this research article, the researcher examines (1) the relation of politics and religion within the Timelines of World History (western world) – Thai and (2) from the title education timelines of Thai history coming between kingdom and Buddhism (3) and search the body of knowledge of two sectors induce development to accumulate more Thai politics and government.

The researcher employed both quantitative and qualitative methods in this investigation The scope of study encompassed four aspects. (1) Content: Studying Timelines of World History (western history) – Thai had been relation between politics and religion relation and Thai Eras (2) Area: The area of Timelines of World History within 3 continents (from 7) and especially Thailand Eras (3) Population: this research selected 10 Intellectual samples of Suratthani population (4) Time: The study of this research worked

between May 2017 – June 2018 in order to testify the two sectors as Politics and Religion of Western World and Thai history within 2 continents (Europe and America) and Asia, by study all tables of Timelines of World History within two sectors and could improved to be 42 tables but only presentation 3 tables and taken field research for data knowledge and were analyzed using the method of Arithmetic mean and In-depth interview was conducted In Test the three objectives research by conclusion the following: Objective 1 found that generally 10 intellectuals peoples answered the Ancient world had high relation between Kingdom, Empire and Religion (Theism) but Middle Ages had some conflict relation may be power of Religion (Christian church) upon Kingdom or Empire. The indicated arithmetic mean founded that the relation of Thai Kingdom of Buddhism a low scale. The 20th century was found that Politics had higher scale than Religion .Some countries had politics be secular state. Objective2: The Eras of Thailand have been relate between Politics and Buddhism to be high level and have be faith to Democracy of parliamentary model and constitutional monarchy. Objective 3: from the In-dept Interview and opening questions found that on the Timelines of World History can search Body of Knowledge to develop suitable government of Thai sustainable democracy.

Keywords: Timelines of World History, Era of Thai History, Politics, Political Science, Religion

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ประเทศต่างๆ ที่ตั้งอยู่บนโลกประกอบด้วย 7 ทวีป (Aparpirom, 2000, p.2, 40-43) ซึ่งมีการเมืองการปกครอง ศาสนา วัฒนธรรม ที่เหมือนกันและที่แตกต่างกัน (Map Project, 2018. pp. 24, 36,49) บางทวีปมีประเทศที่มีอารยธรรมที่เก่าแก่ เช่น จีน อินเดีย ญี่ปุ่น มากกว่ายุโรป หรือทวีปใดๆ แต่ก็เป็นตัวแบบที่กว้างๆ ในขณะที่วัฒนธรรมของยุโรปมีทั้งหมด 44 ประเทศ (Chindawat, 2015, pp.15,43-698) แต่คำว่า “โลกตะวันตก” หมายรวมทวีปยุโรป และอเมริกาซึ่งเป็นอาณานิคมของคนในยุโรปไปตั้งถิ่นฐานด้วย โดยเฉพาะยุโรปตะวันตกมีอารยธรรมที่แข็งแกร่งมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงศาสตร์การเมืองการปกครอง ปรากฏในห้วงเวลาของประวัติศาสตร์โลก (Timelines of World History) โดยแสดงตาราง (Chisholm & Jane, 2000, 2016. p.1-128) และวรรณกรรมชื่อเดียวกัน (Teeple & John, 2006, pp.1- 32) ได้เขียนเหตุการณ์ช่วงเวลาสำคัญในอดีต ของทวีปต่างๆ เป็นปรากฏการณ์ประวัติศาสตร์โลกซึ่งมีพื้นฐานใน**ยุคโบราณ**ของกรีกและอาณาจักรโรมัน มีการปกครองระบอบกษัตริย์ และสลับเปลี่ยนเป็นระบอบประชาธิปไตย ที่แตกต่างจากปัจจุบันและรัฐทั้งหลายมีศาสนาที่นับถือเทพเจ้า (Boonfinch, 2016, pp. 1-104) และมีอิทธิพลต่อการปกครองการบริหารรัฐในเอเชียก่อน 400 B.C. เกิดศาสนาของศาสนาพุทธ ห้วงเวลา (Timelines) ต่อมาประมาณ 5 B.C. มีการอุบัติขึ้นของศาสนาคริสต์ก็ยังมีช่วงชิงอำนาจสลับเปลี่ยนเหนือกว่ากันใน**ยุคกลาง** ในห้วงเวลานี้ปรากฏอาณาจักรสุโขทัยและศาสนาอิสลาม มีเหตุการณ์สำคัญการกำเนิดประชาธิปไตยแห่งแรกของอังกฤษ และห้วงเวลาต่อมาปรากฏพ่อขุนรามคำแหงมหาราชองค์แรกของไทย เกิดสงครามครูเสดระหว่างผู้นับถือคริสต์ตะวันตก กับผู้นับถือศาสนาอิสลามในตะวันออกกลาง และภายหลังยุคกลาง อาณาจักรโรมันทั้งตะวันตกและตะวันออกก็สิ้นสุดลง ในศตวรรษที่ 16 - 19 มีปรัชญาการเมือง ลัทธิ ระบอบการปกครองใหม่ๆ เกิดขึ้นมากมาย แต่เมื่อเข้าสู่

ยุคศตวรรษที่ 20 ในทมิไลน์ปรากฏสงครามโลกครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ซึ่งเริ่มต้นในยุโรปและการรบแพร่ไปทั่วโลกรวมทั้งสยามประเทศและต่อมาได้เปลี่ยนเป็นประเทศไทยและผลของสงครามทั้งสองครั้ง ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจและการเมืองของประเทศต่างๆในโลกเข้าสู่ยุคสมัยใหม่ โดยมีการเปลี่ยนการปกครองเป็น 3 ระบอบคือ ระบอบประชาธิปไตย ราชาธิปไตย และคอมมิวนิสต์ ประเทศในยุโรปที่มีอำนาจทางทะเลเดินทางแสวงหาอาณานิคมและแพร่ศาสนาไปทั่วโลกโดยเฉพาะทวีปเอเชีย และนำเอาความเจริญทั้งอารยธรรมเครื่องจักรและอาวุธ ยึดประเทศต่างๆ แต่ประเทศสยาม (ไทย) รอดพ้นจากการตกเป็นอาณานิคม ดังนั้นการศึกษาการพัฒนาการเมืองการปกครองผ่านห้วงเวลาของประวัติศาสตร์โลกของประเทศต่างๆ มาเป็นบทเรียนและเป็นแบบอย่างเพื่อศึกษาขยายเป็นศาสตร์ของรัฐศาสตร์ไทยที่เหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ด้านรัฐศาสตร์กับศาสนา โดยผ่านห้วงเวลาประวัติศาสตร์โลก (ตะวันตก) – ไทย ระหว่างอาณาจักรและ ศาสนจักร
2. เพื่อนำการศึกษาในข้อที่ 1 มาศึกษายุคสมัยของไทยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างรัฐศาสตร์และศาสนาพุทธของไทย
3. เพื่อแสวงหาความรู้จากประเทศต่างๆ ของตะวันตกในห้วงเวลาประวัติศาสตร์โลกมาพัฒนาการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของไทย

แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. การศึกษาแนวความคิดประวัติห้วงเวลาประวัติศาสตร์โลก (Timelines of World History) (Chindawat, 2015, p.15- 713) – ไทยแสดงความสัมพันธ์ระหว่างอาณาจักร (ด้านรัฐศาสตร์) กับศาสนจักร

ตารางที่ 1 ยุคสมัยแห่งปรัชญาการเมืองกรีก การกำเนิดศาสนา และอาณาจักรโรมัน

ยุคสมัย	คริสต์ศักราช	เหตุการณ์สำคัญ/ความสัมพันธ์	
		ทางรัฐศาสตร์	ทางศาสนา
- ยุคก่อนประวัติศาสตร์	50,000 B.C 10,000 B.C	- ยุคก่อนประวัติศาสตร์ในยุโรปตะวันตก	- 600 B.C. ศาสนาชาวกรีกมีเทพซุสเป็นเทพ อยู่บนพื้นโลกมีอารมณ์เช่นมนุษย์
- ยุคโบราณ/ยุคคลาสสิกของกรีก (ก่อนคริสตกาล)	- A.D. 49 5500-338 B.C - A.D.500	- ยุคประวัติศาสตร์ - กรีกมีเอเธนส์ปกครองโดยกษัตริย์ เป็นศูนย์กลางของอารยธรรมยุโรป - 1,100 B.C. ยุคมืดในกรีก 1 - 1,000 B.C. กษัตริย์ปกครองโรม - 683 B.C. เอเธนส์เลิกกษัตริย์ ใช้ระบบผู้บริหาร 9 คน เป็นผู้นำปกครอง - 510-509 B.C. โรมเป็นสาธารณรัฐมีวุฒิสมาชิก 100 คน ปกครอง - 508 B.C. กรีกเป็นประชาธิปไตย - 146 B.C. กรีกเป็นส่วนหนึ่งของโรม \\-AD 98-117 โรมมีอำนาจสูงสุดและต่อมาค่อยเสื่อมลง	- 585-322 B.C. ปรัชญากรีกเริ่มต้นโดย โซเครตีส (585-450)เพลโต(427-347) สันสตุอริสโตเติลสิ้นชีวิต (450-322) - 560-480 B.C. (พ.ศ. 17-63) โคตมะ สิทธัตถะ โอรสของ กษัตริย์ในอินเดีย-ตรัสรู้เป็น พระพุทธเจ้าของศาสนาพุทธ - 551-479 B.C. ขงจื๊อนักปรัชญาหรือศาสดาศาสนาขงจื๊อของจีน เผยแผ่หลักคำสอน - 272-231 กษัตริย์อโศกมหาราชเผยแผ่ศาสนาพุทธกว้างไกลในอินเดีย

ยุคสมัย	คริสต์ศักราช	เหตุการณ์สำคัญ/ความสัมพันธ์	
		ทางรัฐศาสตร์	ทางศาสนา
		- AD 395 โรมันถูกแบ่งเป็นตะวันตกและตะวันออกหรือไบแซนไทน์อย่างถาวร ดำรงอยู่อีก 1,000 ปีเศษ - AD 476 โรมันถูกโจมตีจักรวรรดิโรมันตะวันตกสิ้นสุด	- C.5 พระเยซู คริสต์กำเนิดที่ยูเดีย - AD1-100 ศาสนาพุทธจากอินเดียเผยแพร่อไปทั่วเอเชีย และไปถึงจีน - A.D.-313 โรมันเผยแพร่คริสต์ศาสนาทั่วอาณาจักร

ที่มา. จากการปรับปรุงตารางห้วงเวลาประวัติศาสตร์โลก (จำนวน 42 ตาราง แต่นำเสนอให้เหมาะสมกับบทความเพียง 3 ตารางผู้สนใจกรุณาติดต่อทาง e-mail ของผู้เขียนได้)

จากตารางภาพที่ 1 พบว่า (1.1) ด้านรัฐศาสตร์ของยุโรปได้ว่า ก่อนยุคมืดของกรีก 1,500 B.C. 1,100 B.C. เป็นยุคมืดของกรีก บนคาบสมุทรบอลข่านตั้งนี้กรีกเกิดแว่นต่าง ๆ มีกษัตริย์ปกครอง โดยมีศาสนานับถือเทพเจ้ามีอิทธิพลเหนือภูมิรัฐศาสตร์ (Vonsurawat, 2002, p.35) ในยุคกรีกโบราณ 683 B.C. นครรัฐ “เอเธนส์” เลิกระบบกษัตริย์ เป็นระบอบประชาธิปไตย (Chindawat, 2015, p.51) เป็นรากฐานอารยธรรมยุโรป เกิดปราชญ์ชาวกรีกด้านรัฐศาสตร์คือ **โสเครตีส** (585-450 B.C.) ตั้งคำถามเกี่ยวกับความดี ความยุติธรรม และเป้าหมายของรัฐ **เพลโต** (427-347 B.C.: พ.ศ. 116- 196) มีงานรัฐศาสตร์มีชื่อเสียงสุดคือ **รัฐอุดมคติ** (Republic) จะเกิดขึ้นได้ ต้องสร้างผู้ปกครองสูงสุดคือ **ราชานักปรัชญา** (Philosophy King) ปกครองบริหารรัฐ และ **อริสโตเติล** (450 -322 B.C.): พ.ศ.159-221 เป็นนักปรัชญานักธรรมชาติ นักวิทยาศาสตร์ งานนิพนธ์หลากหลายและยึดถือได้แบ่งเป็นศาสตร์ (Sciences) หรือปัจจุบันคือวิชาการ ออกเป็น 3

กลุ่มใหญ่ 7 สาขา สาขาหลัก รัฐศาสตร์ และมีสาขาย่อยคือ เช่น เศรษฐศาสตร์
วิทยาศาสตร์ ฯลฯ

(1.2) ด้านศาสนา (585 – 347 B.C) ศาสนากรีก คือการนับถือบูชาเทพเจ้า
แบบเทวนิยม หรือ Deism สูงสุด เป็นเทพบดี ชุส หรือจูปีเตอร์ (คำเรียกของโรมัน)
(Dogbue & Feaun, 2011, p.20) สถิตบนเขาโอลิมปัสที่ตั้งอยู่บนดินเสียดฟ้า
9,800 ฟุต มีอำนาจเหนือมนุษย์ลงโทษมนุษย์ได้ (Phrathamkhosachan, 2009,
p.30-3) โรมันได้นำศาสนาเทพเจ้าหรือ ของกรีกมาเผยแพร่เพื่อควบคุมอาณาจักร
แต่ 191 B.C.- A.D.383 ค.ศ.383-476 โรมันเปลี่ยนนับถือศาสนาคริสต์และรุ่งเรือง
ทั่วอาณาจักร ในทวีปเอเชีย 560-480 B.C. โคตรมะโอรสกษัตริย์ในอินเดีย
ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า 551-479 ช่วงชีวิตของขงจื้อนักปรัชญาหรือศาสนาขงจื้อ
272-231 B.C. กษัตริย์อโศกมหาราช ได้เผยแพร่ศาสนาพุทธทั่วอินเดีย ศาสนาพุทธ
จากอินเดียเผยแพร่ทั่วเอเชีย คือศรีลังกา พม่า ไทย จีนและญวน (Cosmos, 2006,
p. 49, 53, 21-23-31) c.5 พระเยซูคริสต์กำเนิดที่ยูเดีย ปาเลสไตน์ และเมื่อแพร่หลาย
คำสอน โรมถือว่าขัดกับการนับถือเทพเจ้า แต่ A.D.39 จักรพรรดิคอนสแตนติน
แห่งโรม สั่งให้อาณาจักรนับถือศาสนาคริสต์ ทำให้ศาสนาคริสต์ได้แพร่หลาย
ไปทั่วโลก

ตารางที่ 2. สมัยกลาง ยุคอาณาจักรไทย ยุคเรเนซองส์ กฎบัตร Magna Carta และศาสนามีความสำคัญต่อรัฐ

ยุคสมัย	เหตุการณ์สำคัญ/ความสัมพันธ์	
	ทางรัฐศาสตร์	ทางศาสนา
ยุคกลาง ค.ศ. 500-1499	- 1002 อาณาจักรนอร์วีกในกัมพูชา รุ่งเรืองมากในสมัยกษัตริย์สุริยวรมัน ปี 1180 รุ่งเรืองที่สุด - 1200 สุโขทัยเป็นอาณาจักรแห่งแรกของไทย - 1215 กษัตริย์จอห์น แห่งอังกฤษ ลงนามในกฎบัตร(Magna Carta) ให้ขุนนางมีอำนาจในสภา - 1279 สมัยพอลุนรามา คำแห่งมหาราชสุโขทัย - 1350 ยุคศิลปะวิทียากร (Renaissance) แพร่ขยายไปทั่วยุโรปตะวันตกและสิ้นสุดในยุคกลาง - 1369 สุโขทัยบุนครวัด - 1424 กษัตริย์นคอินทร์ แห่งสยามสิ้นพระชนม์ - 1453 จักรวรรดิโรมันตะวันออกหรือไบแซนไทน์สิ้นสุดลง ถูกเติร์กยึดครอง - 1493 โรมันทำสัญญาแบ่งอาณาจักรให้ฝรั่งเศส ฯลฯ	- ค.ศ.570-632 โมฮัมเหม็ด เกิดที่กรุงเมกะ อาราเบีย ศาสดาของศาสนาอิสลาม - 624 ศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติจีน - C.645 ศาสนาพุทธถึงธิเบต - ค.ศ.800 สันตะปาปาแต่งตั้งกษัตริย์ชาร์ลมาญน์เป็นกษัตริย์แห่งโรมัน - 1096-1291 สงครามครูเสดระหว่างชาวคริสต์กับนักรบอิสลาม - 1184 ตั้งศาลศาสนาในอังกฤษ เพื่อจัดพวกนอกรีตสันตปาปาใช้ศาลศาสนากำจัดผู้ขัดแย้ง - ศาสนจักรรุนแรง - 1296 และ 1302 กษัตริย์ฝรั่งเศสจับสันตปาปาจองจำ-สันตปาปาองค์ใหม่ไปตั้งสำนักในโรม ฯลฯ

ที่มา. จากการปรับปรุงตารางห่วงเวลาประวัติศาสตร์โลก

2.1 อาณาจักร (ด้านรัฐศาสตร์) เมื่อ ค.ศ 1100 พระเจ้าสุขิตราชจากนครศรีธรรมราชยึดแผ่นดินขอมได้ เปลี่ยนพระนามว่าพระเจ้าสุริยวรมันต์ที่ 1 (Sirivetchagul, 2003. p.57) มีผู้สืบสันตวงศ์ต่อมาจนรุ่งเรืองสูงสุดในปี 1180 และเสื่อมลง ค.ศ.1200 สุโขทัยเป็นอาณาจักรแรกแห่งสยาม รบชนะชนชาติขอมตั้งรัฐไทยได้ ใช้ระบบพ่อขุน หรือปิตุลาธิปไตย วิถีพุทธศาสนา แบบเถรวาท นิกลายลังกาวงศ์ปกครองอาณาจักร (Sirivechagul, 2003, p.61) ยุคสุโขทัยมีกษัตริย์ทั้งสิ้น 9 พระองค์ (Jirayapan, et al. 2005, p.62) เมื่อ ค.ศ.1215 ขุนนางอังกฤษโดยการสนับสนุนจากผู้นำศาสนาคริสต์คือ อาร์ชบิชอป แห่งแคนเทอร์เบอรี จำกัด

อำนาจและถ่วงดุลอำนาจ บังคับให้กษัตริย์จอห์นลงนามในมหากฎบัตร (Magna Carta) มีสาระสำคัญประการหนึ่งทุกคนในชาติได้รับความเป็นธรรมตามกฎหมายโดยเท่าเทียมกัน ซึ่งเป็นการยกย่องความเป็นมนุษย์เสรี (Teeple & John, 2006. P. 208) จึงถือว่าเป็นต้นกำเนิดระบอบประชาธิปไตย (Mogravut, 2557, p.84) ก่อนสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช (ค.ศ. 1279) เพียง 64 ปี ค.ศ. 1296- 1492 สเปน ฝรั่งเศส โปรตุเกส อังกฤษ และเนเธอร์แลนด์ (ดัตช์) มหาอำนาจทางทะเลมุ่งสู่โลกใหม่ (new world) มีการค้นพบและตั้งถิ่นฐานในทวีปใหม่ของคนยุโรป เพื่อการค้า เผยแพร่ศาสนาคริสต์ และขยายอาณานิคมเป้าหมายคือ ทวีปเอเชีย

ในประวัติศาสตร์โลกหลังยุคกลาง ช่วงศตวรรษที่ 16-19 เกิดนักทฤษฎีการเมืองในยุโรปที่มีอิทธิพลต่อรัฐศาสตร์ว่าด้วยรัฐ การเมือง และการปกครองรัฐที่มีอิทธิพลต่อห้วงเวลาในศตวรรษที่ 20 ที่สำคัญๆ คือ ค.ศ.1513 มาเคียเวลลี เขียน “เจ้าชาย” (The Prince) ค.ศ.1651โทมัส ฮอบส์ เขียนของค่อธิปไตย หรือ อำนาจอธิปไตยในการปกครองและนิยมกษัตริย์ (Leviathan) ค.ศ.1689 จอห์น ล็อก เขียนรัฐบาลเป็นองค์กรที่ใช้อำนาจส่วนกลางร่วมต้องทำสัญญาประชาคม ประชาชนสามารถเปลี่ยนแปลงรัฐบาลได้ (The Second Treatise....) ค.ศ.1748 มองเตสกีเยอ เขียนทฤษฎีอำนาจรัฐสูงสุดหรืออำนาจอธิปไตย

ที่ได้รับจากประชาชนต้องแยกออกจากกันเป็น 3 ฝ่าย และต่างเป็นอิสระ (The Spirit Of the Laws) เช่นเดียวกัน ค.ศ.1762 ฌอง-ฌัก รูสโซ เขียน อานาจอธิปไตยเป็นของชุมชนไม่ใช่รัฐบาล (The Social Contract) ค.ศ.1848 คาร์ล马克思เขียนคำประกาศของคอมมิวนิสต์ ว่าเป็นสังคมไร้รัฐ และชนชั้นรัฐเป็นเครื่องมือของทุนนิยมในการขูดรีดวัตถุเป็นตัวกำหนดความเปลี่ยนแปลง และเขียน Das Kapital ในปีค.ศ. 1864 ปวงปรัชญาการเมืองเหล่านี้ประเทศต่างๆ ได้นำไปใช้กับถ้อยคำในรัฐธรรมนูญ และระบอบการเมืองใหม่

2.2 ด้านศาสนจักร (ยุคกลาง) ประมาณ ค.ศ.570-632 โมฮัมเหม็ด เกิดที่กรุงเมกะ, อาราเบีย ผู้ก่อตั้งศาสนาอิสลาม แพร่หลายทั่วอาหรับ ก่อนยุคกลาง ศาสนจักรมีอำนาจเหนือกว่าอาณาจักร ค.ศ.800 สันตปาปาตั้งกษัตริย์ ค.ศ.1230 ตั้งศาลศาสนา กำจัดพวกนอกรีต ให้ถูกลงโทษอย่างโหดร้ายตั้งแต่ ค.ศ.1230 อาณาจักรเหนือศาสนจักรกษัตริย์แห่งฝรั่งเศสจับสันตปาปาจองจำ เรียกช่วงนี้ว่า “มหาสังฆเภท” สันตปาปาองค์ใหม่จึงย้ายไปตั้งสำนักในโรม เป็นการสิ้นสุดยุคศาสนาจักรเหนืออาณาจักรในยุโรป ค.ศ.1534 กษัตริย์ เฮนรี่ที่ 8 เปลี่ยนอังกฤษนับถือคริสต์นิกาย เชิร์ช ออฟ อิงแลนด์ แต่ต่อมาราชินีมารี ที่ให้อังกฤษกลับมานับถือนิกายโรมันคาทอลิกอีก และในที่สุดอังกฤษราชินีอลิซาเบทที่ 1 ให้กลับมานับถือนิกายเชิร์ช ออฟ อิงแลนด์ ถึงปัจจุบันในยุคกลางนี้ ตะวันตกเดินทางทางเรือเพื่อการค้า เผยแผ่ศาสนา แสวงหาอาณานิคมในทวีปใหม่

ตารางที่ 3 สมัยศตวรรษ ที่ 20 สงครามโลกครั้งที่ 1 ครั้งที่ 2 และการเปลี่ยนแปลง
ด้านรัฐศาสตร์ และศาสนา

ยุคสมัย	เหตุการณ์สำคัญ/ความสัมพันธ์	
	ทางรัฐศาสตร์	ทางศาสนา
ศตวรรษที่ 20 (ค.ศ. 1900-1999)	- 1914 - 1918 เกิดสงครามโลกครั้งที่ 1 เรียกว่ามหาสงครามระหว่างเยอรมันและออสเตรียกับรัสเซีย ฝรั่งเศสและอังกฤษ สหรัฐอเมริกาเข้าร่วมด้วย - สิ้นสุดสงคราม 1918 มีผู้เสียชีวิต 17 ล้านคน - 1939 สงครามโลกครั้งที่ 2 เกิดขึ้น ฮิตเลอร์บุกโปแลนด์ ทำให้อังกฤษประกาศสงครามกับเยอรมันต่อมาญี่ปุ่นโจมตีฐานทัพสหรัฐ ทำให้สหรัฐเข้าร่วมฝ่ายพันธมิตร การสู้รบเยอรมัน และญี่ปุ่นยอมเลิกสงคราม ค.ศ.1945 ฯลฯ	- 1910 เกิดขบวนการรักชาติในพม่าโดยมีผู้นำเป็นพระภิกษุ - 909 จีนยึดทิเบตดาไลลามะ ผู้นำทิเบตลี้ภัยไปอยู่อินเดีย - 1920-1948 มหาตมะ คานธี เป็นผู้นำชาวอินเดีย นำหลักของศาสนาฮินดู ที่ไม่ใช่ความรุนแรงต่อสู้กับอังกฤษเพื่อเอกราชอินเดียจนได้รับเอกราชใน 1947 ปีต่อมาถูกลอบสังหาร สิ้นชีพ ฯลฯ

ที่มา. จากการปรับปรุงตารางช่วงเวลาประวัติศาสตร์โลก

3.1 ทางด้านรัฐศาสตร์เกิดเหตุการณ์สำคัญ3ประการคือ1)เกิดสงครามโลกครั้งที่ 1 (1914-1918) 2) สงครามโลกครั้งที่ 2 (1939-1945) บทเรียนที่ได้ (1) เป็นการรบที่แพร่ไปทั่วโลก มีรัฐที่เข้าสงครามมากกว่าสงครามโลกครั้งที่1 (2) เป็นสงครามที่มนุษย์เสียชีวิตมากมาย (3) มีการฆ่า ล้างเผ่าพันธุ์มนุษย์อย่างเจาะจง (ยิวส์) มากมาย (4) เกิดการต่อสู้ระหว่างระบอบประชาธิปไตยและคอมมิวนิสต์ (McLean & Mcmilla, 2003, p139-141) ไปทั่วโลก ในตารางห้วงเวลาชุดนี้ ในสงครามโลกที่ 2 ปี1940 มีการลงนามสัญญามิตรภาพสยามกับญี่ปุ่น แต่เมื่อสิ้นสุดสงคราม (1945) สหรัฐและยุโรปยอมรับไทยเป็นฝ่ายพันธมิตรชนะสงคราม (1949) สยามเปลี่ยนชื่อเป็นไทย

3.2. ทางด้านศาสนา ในศตวรรษที่ 20 มหาตมะคานธี นำ รวมผู้คนทุกศาสนาต่อสู้จนอินเดียได้เอกราชจากอังกฤษ แต่ได้ถูกแบ่งออกเป็น 2 รัฐ คืออินเดียของชาวฮินดูและปากีสถานของชาวมุสลิม ต่อสู้กันคานธีถูกทำร้ายเสียชีวิตลง ดาไลลามะเป็นประมุข และเป็นผู้นำของทิเบต ถูกจีนยึดครองต้องลี้ภัยไปอินเดีย

รัฐทุกรัฐยอมรับศาสนาว่ามีความสำคัญกับระบอบการปกครองในประเทศ ทำให้เกิดหลักการสำคัญคือ เอกภาพหรือรวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (unifying principle) (Auguste Comte, 1912, p.196) เป็นฐานสำคัญ หากปราศจากศาสนาสังคมจะแตกแยก เพราะประชาชนมีความแตกต่างกัน ผู้นำถือศาสนาจะลดความเห็นแก่ตัว และยกระดับตนเองให้รักเพื่อนมนุษย์ จึงเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวที่ทรงพลังในการผนึกสังคม

2. การศึกษายุคสมัยของไทยที่มีความสัมพันธ์ ระหว่างรัฐศาสตร์ และศาสนาพุทธของไทย

2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐศาสตร์กับศาสนาพุทธของไทย ในประวัติศาสตร์โลก **กรุงสุโขทัย**ปรากฏขึ้นในยุคกลาง ค.ศ.1200 (<https://www.amazon.com/Usborne-Timelines-World-History-Chisholm....../074604103>) แต่การบันทึกของไทย ค.ศ.1291-1438 โดยกรุงสุโขทัยตั้งตัวเป็นอิสระจากการปกครองของอาณาจักรขอม (พุทธศตวรรษ11-19) แต่ในตอนใต้กรุงสุโขทัย อาณาจักรศรีวิชัย (พุทธศตวรรษ 12-18) ยังรุ่งเรืองในการเผยแผ่ศาสนาแบบมหายาน ซึ่งมีศูนย์กลางอยู่ที่เมืองนครศรีธรรมราช (Artorn, 2018. p. 130-137) กรุงสุโขทัยอยู่ในระบอบราชาธิปไตย (Absolute Monarchy) รวม 9 รัชกาล นับถือศาสนาพุทธลัทธิหินยานลังกาวงศ์ การเมืองการปกครองทั้งเป็นแบบบิดาธิปไตย (Paternalism) ซึ่งเป็นเชิงวิฤพุทธตามหลักพุทธธรรมคือ พ่อปกครองลูก ปรากฏในหลักศิลาจารึก หลักที่ 1 เป็นผู้ปกครองเป็นเสมือนหัวหน้าครอบครัวขนาดใหญ่ มีความใกล้ชิดระหว่างกษัตริย์กับประชาชน จึงมีคำนำหน้ากษัตริย์ว่า “พ่อขุน” (Sirisvejkul, 2003, p.65-104) และการปกครองนี้เป็นต้นแบบของกษัตริย์ของไทยในสมัยต่อมา แม้กรุงสุโขทัยจะเสื่อมลง สำหรับชาวอิสลามในสมัยสุโขทัย กษัตริย์หรือพ่อขุนได้ตั้งตำแหน่งจุฬาราชมนตรีเป็นหัวหน้ามุสลิมทั้งหลายแต่สมัยสุโขทัย (<https://google/e.co.th/search,?>)

2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐศาสตร์กับศาสนาพุทธของไทย ในสมัย**กรุงศรีอยุธยา** (ค.ศ.1350-1767/ พ.ศ.1893-2310) มีความเจริญในพระพุทธศาสนาตั้งแต่ พ.ศ.1917 รัชสมัยสมเด็จพระบรมราชาธิราช (พะงั่ว) (Artorn, 2018. p.174) ในห้วงเวลาประวัติศาสตร์โลก“ ค.ศ.1424 กษัตริย์นครอินทร์ ของกรุงศรีอยุธยาตอนต้น ค.ศ.1661 กษัตริย์พระนารายณ์ ทรงดำเนินการค้าผูกขาดของดัตช์ บาทหลวงฝรั่งเศสโปรตุเกส สเปน เข้ามาค้าขาย และรับราชการเผยแผ่ศาสนาคริสต์ ชักชวนประชาชนเข้ารับ และสิ้นพระชนม์ ค.ศ.1688

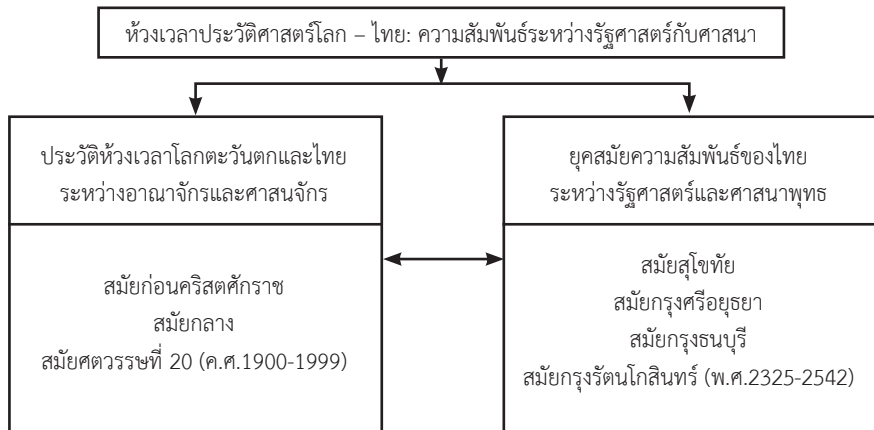
อยุธยาปิดประเทศ 100 ปีเศษ อายุอยุธยา 417 ปีเศษ มีกษัตริย์ 34 พระองค์ 5 ราชวงศ์ รัฐศาสตร์การปกครองระบอบราชาธิปไตย แบบปิตุลาลิปไตย และเทวราช แบ่งออกเป็น 3 สมัย ใน คือ 1. กรุงศรีอยุธยาตอนต้น (ค.ศ. 1350 – 1448) 2. สมัยกลาง (1448 – 1668) 3. สมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย (ค.ศ. 1668 – 1703) ความสัมพันธ์ กับศาสนา โดยกษัตริย์ทุกพระองค์เป็นพุทธศาสนิกชน ทรงเป็นศาสนูปถัมภ์ และทรงแต่งตั้งตำแหน่งต่างๆ ทางศาสนา และปกป้องการเผยแพร่ศาสนาคริสต์ ทำให้ตะวันตกพอใจ โดยให้อิสระแก่ประชาชนในการนับถือศาสนา เป็นแบบอย่าง ของผู้อยู่ในศีลธรรมตามศาสนาพุทธ ราษฎรให้ความเคารพกษัตริย์ประดุจบิดา ของตน (Chaiyotha, 2005, p. 126 -272)

2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐศาสตร์กับศาสนาพุทธของไทยในสมัย **กรุงธนบุรี** (ค.ศ.1767-1782/พ.ศ./2310-2325) ด้านรัฐศาสตร์” ค.ศ.1767 (2310) พม่ารุกรานสยาม เฝ้ากรุงศรีอยุธยาซึ่งเป็นเมืองหลวงและควบคุม เกือบทั่วประเทศ ค.ศ.1768 กษัตริย์พระเจ้าตากสินรวบรวมกองทัพขับไล่ พม่าออกไปและปราบปรามเจ้าเมืองต่างๆแล้ว สถาปนาขึ้นเป็นกษัตริย์ แห่งสยาม มีกรุงธนบุรีเป็นเมืองหลวง” (ห้วงเวลาประวัติศาสตร์โลก) รูปแบบ การปกครองตามแบบของกรุงศรีอยุธยา และรัฐศาสตร์การเมืองต้องทำศึก ขับไล่พม่าที่ยังยึดครอง แม้ว่าห้วงเวลาโลก บันทึกว่า “ค.ศ.1767-1769 จีน บุกพม่า...พม่าตกเป็นเมืองขึ้นของจีน” ก็ตาม ทรงฟื้นฟูศาสนา โดยสืบหา พระสงฆ์ชั้นผู้ใหญ่หลังกรุงแตก แล้วเลือกตั้งสังฆราช สะสงพระสงฆ์ เชื้อพระวงศ์ เจ้าหัวเมืองเหนือที่ทำผิวนิยสงฆ์ ทรงสังคายนาพระไตรปิฎก ที่ศูนย์หายจากถูกไฟเผากรุง โดยได้ต้นฉบับจากเมืองนครศรีธรรมราช ทรงสร้าง วัดขึ้นใหม่ ค.ศ.1782 พระเจ้าตากสินกษัตริย์ แห่งสยามสิ้นพระชนม์

2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐศาสตร์กับศาสนาพุทธของไทยในสมัย **กรุงรัตนโกสินทร์** (ค.ศ.1782-1999/ พ.ศ.2325-2542) คือ ห้วงเวลาตาม ประวัติศาสตร์โลก ด้านรัฐศาสตร์คือ“ค.ศ. 1782 พระยาจักรีเป็นกษัตริย์แห่งราชวงศ์

จักรี และย้ายเมืองหลวงมาที่กรุงเทพฯ” เป็นเวลา 217 ปีแล้ว แบ่งยุคสมัยออกเป็น 3 สมัย ดังนี้ **สมัยที่ 1** ตอนต้น รัชกาลที่ 1-3 (ค.ศ.1782-1851) **สมัยที่ 2** ปฏิรูปบ้านเมืองใหม่ รัชกาลที่ 4-6 (ค.ศ.1851-1925) **สมัยที่ 3** ยุคประชาธิปไตย รัชกาลที่ 7-9 (ค.ศ.1925-2017) สมัยประชาธิปไตย ด้านศาสนาภายใต้การปกครองระบอบกษัตริย์ รัชกาลที่ 1 ทรงตรากฎหมายพระสงฆ์ ค.ศ.1782 และปรับปรุงรัชกาลที่ 5, 9 ทุกพระองค์เป็นพุทธมามกะ เป็นองค์แต่งตั้งสมณะศักดิ์ทั้ง 2 นิกาย คีอหมานิกายและธรรมยุตินิกาย ให้มีอำนาจปกครองในศาสนจักร ดังนั้นจึงขอกำหนดกรอบความคิดการวิจัยโดยกำหนดตัวแปรต้น/ตัวแปรตาม ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดในการศึกษาวิจัย

ที่มา: จากการวิเคราะห์ของผู้วิจัย

3. ระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology)

ประกอบด้วยเนื้อหาในแนวทางการวิจัย พื้นที่ประชากรที่ศึกษา วิธีการสุ่มตัวอย่าง การระบุวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณโดยระบุ ชนิดสถิติและในเชิงคุณภาพ และความเหมาะสมนำมาใช้กับลักษณะของข้อมูล และวัตถุประสงค์การวิจัยและข้อตกลงเบื้องต้นของสถิติคือ

1) แนวทางการวิจัย 1.1 เป็นการวิจัยด้วยวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ (quantitative, qualitative method approach) ในตัวแบบเฉพาะเจาะจงโดยแบ่งเป็นกลุ่มย่อยแบบชั้นภูมิ ด้วยการแบ่งออกตาม อาชีพ และระดับการศึกษา 1.2. พื้นที่และประชากรศึกษา คือในพื้นที่จังหวัด สุราษฎร์ธานี ประชากรประกอบด้วยปัญญาชนคนสุราษฎร์ธานี คือกลุ่ม นักวิชาการ ได้แก่อาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำนวน 6 คน ผู้อำนวยการ โรงเรียน นักบริหารท้องถิ่นคือ นายกเทศบาลตำบล ประชาชนที่จบปริญญาตรี สาขารัฐศาสตร์ รวม 3 คน และเจ้าคณะอำเภอ 1 รูป รวม 10 คน/ รูป และ 1.3. การสร้างเครื่องมือวิจัย เครื่องมือวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ หลักในการศึกษา และในเชิงคุณภาพสนับสนุน เน้นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviews) แบบมีโครงสร้างหรือมีแบบสัมภาษณ์ที่เตรียมไว้แล้ว ประกอบข้อมูลที่ได้จากเอกสาร (Documentary) ได้แก่ห้วงเวลาประวัติศาสตร์โลก (Timelines of World History) ประวัติศาสตร์ของไทยและเอกสารค้นคว้า เพื่อประกอบการขยายความห้วงเวลา และงานวิจัยอ้างอิง

2) การวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 เชิงปริมาณ โดยส่งแบบสอบถามให้ประชากรที่ใช้ศึกษา ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไป ด้านการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ เศรษฐกิจ ฯลฯ ของผู้ตอบแบบสอบถาม หรือผู้ถูกสัมภาษณ์ ส่วนที่ 2 จากวัตถุประสงค์สู่แนวคิด และกรอบการศึกษา แบ่งตัวแปรเป็น 2 ชุด เป็นตัวแปรต้น

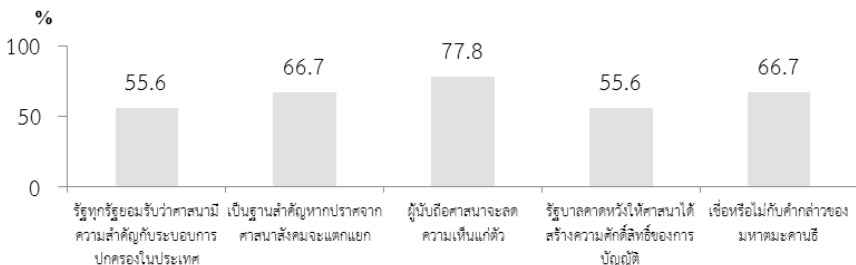
และตัวแปรตาม ตามวัตถุประสงค์ที่ 1 และ 2 ส่วนที่ 3 ตามวัตถุประสงค์ตามวัตถุประสงค์ที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐศาสตร์และศาสนาของไทย ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

2.2 เชิงคุณภาพ โดยรวบรวมจากแบบสัมภาษณ์ซึ่งประกอบด้วย ส่วนที่ 1 คำสัมภาษณ์ในภาพรวมของตัวแปรต้น ส่วนที่ 2 ภาพรวมของตัวแปรตาม แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทำข้อสรุปแต่ละเรื่อง โดยวิจัยด้วยแบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลัก และหาค่าคำตอบแบบ Interval Scale

ข้อค้นพบ

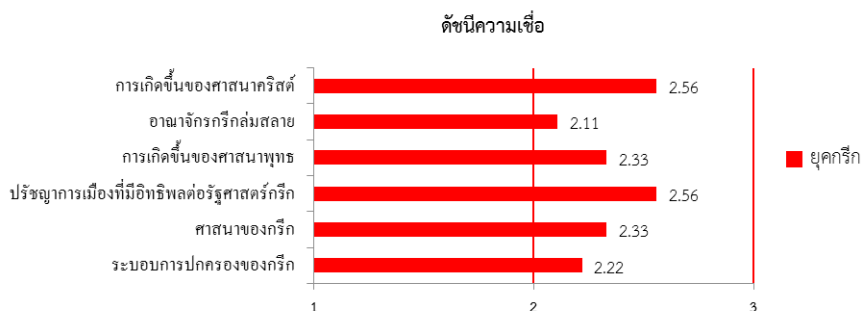
จากการดำเนินการเก็บข้อมูลภาคสนาม ด้วยเครื่องมือวิจัย 2 แบบ คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) และสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) กับประชากรที่คัดเลือกดังกล่าวนำข้อมูลมาวิเคราะห์ สรุปและอภิปรายผล โดยวิธีการเชิงปริมาณเป็นหลักและนำการวิเคราะห์เชิงคุณภาพมาสนับสนุนข้อค้นพบของการศึกษา ตามวัตถุประสงค์ 2 ประการ จึงมีรายละเอียดการตอบแบบสอบถามโดยสรุปดังนี้

ตอนที่ 1 ห้วงเวลาประวัติศาสตร์โลก – ไทย ระหว่างอาณาจักรและศาสนจักร ตามวัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ด้านรัฐศาสตร์กับศาสนาผ่านห้วงเวลาประวัติศาสตร์โลก (ตะวันตก) และไทย:ระหว่างอาณาจักรและศาสนจักร มีผลการวิจัยดังนี้

แผนภาพ 1 ศาสนามีความสัมพันธ์กับรัฐศาสตร์

ได้ข้อสรุปดังนี้ หากประชาชนในรัฐมีการนับถือศาสนาจะลดความเห็นแก่ตัวยอมรับการปกครองรัฐอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 77.8 และรัฐบาลรัฐคาดหวังได้สร้างความศรัทธาดีต่อการบัญญัติกฎหมาย คำสั่งฯลฯ ของรัฐอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 55.6 ประวัติห้วงเวลาประวัติศาสตร์โลกตะวันตก - ไทย: ระหว่างอาณาจักรและศาสนจักร (B.C. -c466 B.C.)

แผนภาพ 2 ยุคกรีก: ข้อในแบบสอบถาม,
ดัชนี 1 = เชื่อน้อย 2 = เชื่อกกลาง 3 = เชื่อมาก

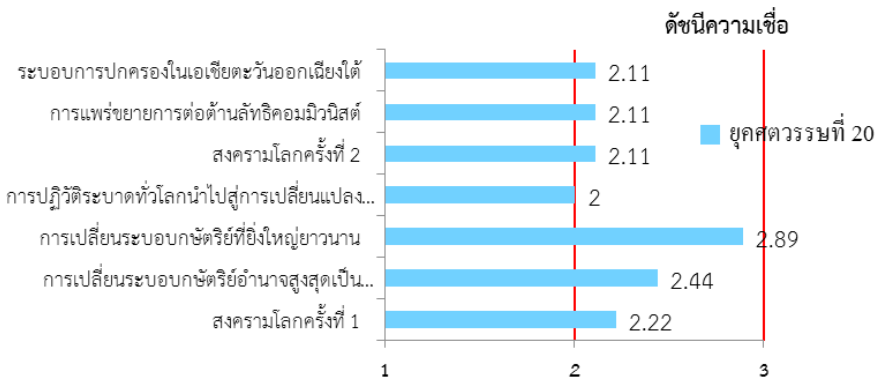
ได้ข้อสรุปดังนี้ ก่อนคริสต์ศักราช (B.C.) ห้วงเวลาประวัติศาสตร์โลกมีความเชื่อของการล่มสลายของอาณาจักรกรีกมากกว่าระดับกลางเล็กน้อย (2,11) ในยุคกรีกมีนักปรัชญา คือ โซเครตีส เพลโต และอริสโตเติล ที่ได้ให้แนวทางการปกครองรัฐ สาธารณรัฐทั้งระบอบที่เรียกว่าประชาธิปไตยและระบอบกษัตริย์ และการเกิดขึ้นของศาสนาคริสต์มีผลกระทบต่อการนับถือเทพเจ้ามีความเชื่อในระดับสูง (2.56)

แผนภาพ 3 ยุคกลาง ค.ศ.500-1499: ข้อในแบบสอบถาม

ดัชนี 1 = เชื่อน้อย 2 = เชื่อกกลาง 3 = เชื่อมาก

ได้ข้อสรุปดังนี้ ห้วงเวลาประวัติศาสตร์โลกในยุคกลาง กล่าวถึงอาณาจักรไทยสุโขทัย ค.ศ.1200 แต่ไม่เจาะลึกถึงศาสนา (พุทธ) สัมพันธ์กับกษัตริย์อย่างไร จึงกล่าวถึงศาสนาพุทธเพียงเผยแผ่ถึงสยาม จึงให้ค่าความสัมพันธในระดับน้อย (1.44) แต่ยุโรป ค.ศ.800 – 1320 ศาสนจักรมีอำนาจเหนืออาณาจักรในยุคกลางมากกว่า (2.22)

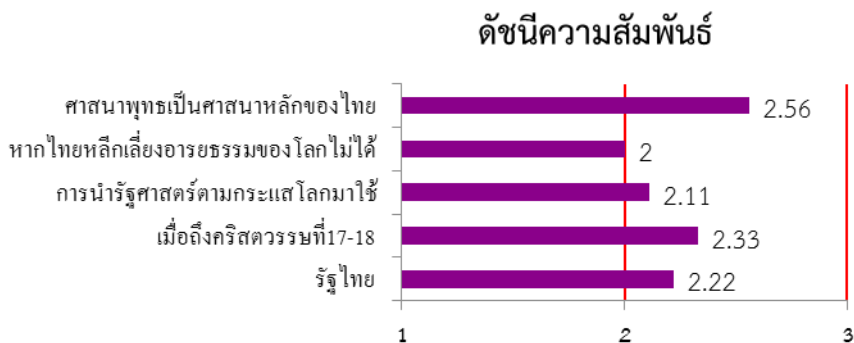

แผนภาพ 4 ยุคศตวรรษที่ 20 ค.ศ.1900-1999 ข้อในแบบสอบถาม

ดัชนี 1 = เชื่อน้อย 2 = เชื่อกกลาง 3 = เชื่อมาก

โดยสรุปผู้ตอบแบบสอบถามมีความเชื่อว่าในศตวรรษที่ 20 ยุคสมัยแห่งการเปลี่ยนระบอบกษัตริย์ (Absolute Monarchy) ที่ยาวนานไปทั่วโลกอยู่ในระดับสูงอย่างมาก (2.89) ว่าเป็น แต่เชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงโดยการปฏิวัติที่ระบอบไปทั่วโลกจะนำไปสู่การเป็นสาธารณรัฐ (Republic) นั้นมีความเชื่อในระดับกลาง

ตอนที่ 2 ตามวัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษายุคของไทยมีความสัมพันธ์ระหว่างรัฐศาสตร์กับศาสนาพุทธ

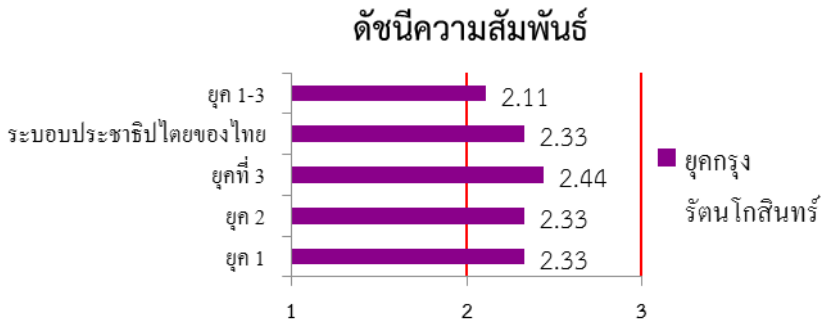

แผนภาพที่ 5 ผลการวิจัยความสัมพันธ์ (โดยรวม) ของรัฐศาสตร์กับศาสนาพุทธในคริสต์ศตวรรษ ที่ 20:

ข้อในแบบสอบถามดัชนี 1 = เชื่อน้อย 2 = เชื่อกกลาง 3 = เชื่อมมาก

โดยสรุปคำตอบพุทธศาสนาเป็นศาสนาหลักของคนไทย พระมหากษัตริย์ไทยนำพุทธธรรมในการปกครองรัฐ ที่เรียกว่าธรรมราชาทุกสมัย แม้ในปัจจุบันจะทรงอยู่ใต้รัฐธรรมนูญ แม้จะเป็นพระประมุข แต่ประชาชนไทยซึ่งนับถือศาสนาพุทธส่วนใหญ่ เคารพประมุข ดุจเดียวกับบุรพกษัตริย์และยังเทิดทูนเป็น “พ่อหลวง” ผู้ใช้อำนาจทุกฝ่ายในปัจจุบันควรผ่านการศึกษาหลักธรรมนำหลักธรรมต่อไปนี้มาปฏิบัติในการปกครอง คือ หลักอริยปไตย หลักสังคหวัตถุ 4

หลักพรหมวิหาร 4 หลักทศพิธราชธรรม หลักราชสังคหวัตถุ 4 ฯลฯ มีความเชื่อระดับสูงมาก (2.56) และหากไทยหลีกเลี่ยงอารยธรรมของโลกไม่ได้ รัฐศาสตร์ไทยควรสัมพันธ์กับศาสนาให้แนบแน่นในระดับกลาง (2.00)

แผนภาพที่ 6 ยุคกรุงรัตนโกสินทร์ ค.ศ.1900-1999

แบบสอบถามดัชนี 1 = เชื่อน้อย 2 = เชื่อกกลาง 3 = เชื่อมมาก

ข้อสรุปคำตอบในยุคสมัยที่ 3 ในรัชกาลที่ 7-9 เป็นยุคประชาธิปไตยที่มีเหตุการณ์สำคัญมาก คือไทยเข้าสู่สงครามโลกครั้งที่ 2 (พ.ศ.2482) ด้านการเมืองไทย มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบกษัตริย์เป็นประชาธิปไตยโดยยึดถือตามระบบรัฐสภาของอังกฤษ แต่การทำรัฐประหารเริ่มต้น พ.ศ.2475 จนถึง พ.ศ.2542/ค.ศ.1999 รวม 10 ครั้ง (Klumwichakanyungthongk, 2015, p.141-156) ใน พ.ศ. 2492/ค.ศ.1949 และเป็นประเทศเดียวในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เอาชนะในสงครามคอมมิวนิสต์ที่ทำลายระบอบประชาธิปไตยและศาสนา ในรัชกาลที่ 9 (Ramasorn, 2015) โดยให้น้ำหนักความเชื่อสูง (2.44) และเมื่อพิจารณาโดยรวมยุครัตนโกสินทร์ยุคที่ 1 (รัชกาลที่ 1- 3) เป็นยุคที่รัฐศาสตร์มีความสัมพันธ์กับศาสนาสูง มากกว่าระดับกลาง เพราะเป็นยุคตั้งเมืองและต้องสู้รบกับพม่าแบบสงครามโบราณ (2.11)

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัยได้ตั้งนี้การพัฒนาตัวแบบประวัติห้วงเวลาประวัติศาสตร์โลก-ไทยฯ โดยการ การวิจัยค้นคว้าด้านรัฐศาสตร์และศาสนา จากตารางห้วงเวลาตามประวัติศาสตร์โลกที่ถือได้ว่าเป็นตะวันตก 2 ทวีป คือ ยุโรปตะวันตก สหรัฐอเมริกา กับอีก 1 ทวีป คือเอเชีย นับแต่ก่อนคริสต์ศักราช ถึง ศตวรรษ 20 ได้ตารางทั้งสิ้น 42 ตาราง แต่ได้นำเสนอครั้งนี้เพียง 3 ตาราง โดยเจาะจงประวัติของอาณาจักรที่เกี่ยวกับรัฐศาสตร์การเมืองการปกครอง และปรัชญาการเมือง ศาสนาว่ามีความสำคัญในความสัมพันธ์กับนครรัฐ รัฐ อาณาจักร จักรวรรดินิยม อาณานิคมอย่างไร โดยแบ่งออกเป็น 3 ยุค คือยุคสมัยก่อนคริสต์ศักราช พบว่าการเกิดขึ้นของศาสนา ปรัชญาการเมือง ระบอบการปกครองในสมัยกรีก และยุคโรมันมีความสัมพันธ์ภาพรวมมากกว่าปานกลาง ในยุคกลาง พบว่าเป็นยุคที่อาณาจักรและศาสนาสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดและมีอิทธิพลทับซ้อนกัน ปรากฏการณ์ยุคศาสนจักรเหนือกว่าอาณาจักรมากกว่า แต่คำตอบเชื่อว่าการเกิดขึ้นของอาณาจักรสุโขทัยในความสัมพันธ์กับศาสนาในห้วงเวลาโลก มีการนำเสนอในระดับค่อนข้างน้อยเนื่องจากไม่ได้เจาะจงเหมือนประวัติศาสตร์ของไทย ในสมัยศตวรรษที่ 20 พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญมาก คือการเปลี่ยนระบอบกษัตริย์ที่ยิ่งใหญ่ยาวนานไปทั่วโลก เป็นสาธารณรัฐ และรองลงมา คือเปลี่ยนการปกครองในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เนื่องจากการแพร่ขยายตัวของลัทธิคอมมิวนิสต์ นอกนั้นในศตวรรษนี้ให้ความเชื่อระดับกลางในการระบอบของการปฏิวัติรัฐบาล และจากผลของสงครามโลกครั้งที่ 1 แบ่งเป็น 2 ฝ่าย คือฝ่ายอักษะและฝ่ายพันธมิตร และครั้งที่ 2 ได้แบ่งโลกออกเป็น 2 ฝ่าย ฝ่ายชนะสงคราม และฝ่ายแพ้สงคราม

ยุคสมัยของห้วงเวลาประวัติศาสตร์ไทยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างรัฐศาสตร์กับศาสนาพุทธของไทย ความสัมพันธ์รัฐศาสตร์ การเมือง การปกครองของไทยมีความสัมพันธ์กับศาสนาพุทธซึ่งเป็นศาสนาหลักของไทยใน 4 สมัย ปรากฏผลพบว่า 1. ตั้งแต่ยุคประวัติศาสตร์ รัฐศาสตร์ของกรุงสุโขทัยไทยสัมพันธ์

กับศาสนาพุทธเป็นศาสนาหลัก มีการปกครองแบบพ่อขุนหรือปิตุลาธิปไตย
วิธีพุทธลัทธิหินยานลังกาวงศ์ รุ่งเรืองสุดขีดในสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช
(ปรากฏในห้วงเวลาประวัติศาสตร์โลก) อยู่ในระดับค่อนข้างสูงค่อนข้างสูงมาก
2. ยุคกรุงศรีอยุธยา พบว่า กษัตริย์สยามในยุคกรุงศรีอยุธยาซึ่งมีอายุ 400 กว่าปี
กษัตริย์รวม 33 พระองค์ ได้ทำให้อาณาจักรไทยรุ่งเรืองในความเป็นนักรัฐศาสตร์
สัมพันธ์กับศาสนาพุทธและปกครองโดยเทวราชา และมีระดับความเชื่อค่อนข้างสูง
ว่าเป็นองค์อัครศาสนูปถัมภก แต่กษัตริย์สมัยนั้นเป็นแบบอย่างของผู้อยู่ในศีลธรรม
ในระดับกลาง กับระดับใกล้เคียงกันคือมหาอำนาจตะวันตกได้เดินทางพร้อมอาวุธ
สมัยใหม่ เข้ามาเผยแผ่ศาสนา กษัตริย์ในสมัยนั้นได้ใช้หลักผ่อนปรนประนีประนอม
ให้ประชาชนมีเสรีในการนับถือศาสนาที่เข้ามาเผยแผ่ และถ่วงดุลทางการทูต
จนสยามผ่านพ้นการเป็นอาณานิคมของตะวันตก 3. ยุคกรุงธนบุรี จากการศึกษา
ทางด้านรัฐศาสตร์การเมืองระหว่างประเทศ และในประเทศ และการปกครองอยู่
ในระดับสูงเอง ส่วนทางด้านการศาสนา แม้จะรองลงมาในระดับกลางแต่ได้ปฏิรูป
ฟื้นฟูศาสนาพุทธมากมาย ห้วงเวลาโลก ปรากฏเหตุการณ์กรุงศรีอยุธยา กรุงธนบุรี
ได้อย่างถูกต้อง จึงควรนำห้วงเวลาโลกฯ มาศึกษาให้เกิดประโยชน์แก่วิชารัฐศาสตร์ไทย
พบว่าระดับค่อนข้างสูง 4. สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ การศึกษาพบว่าทั้ง 3 ยุค แต่ละยุค
มีพระราชกิจของกษัตริย์ รวม 9 รัชกาล เมื่อรวมความสัมพันธ์รัฐศาสตร์กับศาสนา
ทั้ง 3 ยุคได้พบว่า ยุคกรุงรัตนโกสินทร์มีความสัมพันธ์ในระดับมากกว่าระดับปานกลาง

การอภิปรายผล ตามวัตถุประสงค์ที่ 3 ได้ตั้งนี้การพัฒนาห้วงเวลา
ประวัติศาสตร์โลก – ไทย ระหว่างอาณาจักรและศาสนจักร (Timelines....)
ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 “เพื่อแสวงหาความรู้ของประเทศตะวันตกต่างๆ
ในห้วงเวลาประวัติศาสตร์โลกมาพัฒนาการเมืองในระบอบประชาธิปไตย
ของไทย” พบว่า

1) การนำห้วงความรู้จากการศึกษาประวัติศาสตร์โลก มีประโยชน์
ต่องานวิชาการสังคมศาสตร์เป็นเรื่องที่ไม่เคยทำมาก่อน แต่ประวัติศาสตร์

ของโลก ของรัฐตะวันตก มีประโยชน์ต่อวิชารัฐศาสตร์ (Political Science) โดยเรียนรู้ความสำเร็จ และความล้มเหลว ในด้านการเมืองระบอบประชาธิปไตย การปกครอง และเศรษฐกิจของรัฐนั้นๆ ทั้งอดีตและปัจจุบัน และนำความแตกต่างหลากหลายเหล่านั้นนำมาเป็นบทเรียนและพัฒนาเพื่อเกิดประโยชน์ แก่ ประเทศไทย (In-Depth Interviews, 27 July 2017.)

2) การศึกษาห้วงเวลาประวัติศาสตร์โลกตะวันตกซึ่งประกอบด้วย ประเทศในยุโรปและอเมริกา ซึ่งปกครองในระบอบประชาธิปไตย และมีเสถียรภาพ หรือกำลังพัฒนาในปัจจุบัน ไทยควรศึกษา/วิจัยเจาะลึกในประเทศนั้นๆ โดยเฉพาะประเทศที่มีการปกครองใกล้เคียงทั้งเนื้อที่ ประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ เพื่อนำมาพัฒนาระบอบประชาธิปไตยที่เหมาะสมกับประเทศไทย (In-Depth Interviews, 27 July 2017.)

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “ห้วงเวลาประวัติศาสตร์โลก – ไทย: ความสัมพันธ์ระหว่าง รัฐศาสตร์กับศาสนาของไทย” จากผลการศึกษาและรวบรวมข้อมูลสามารถสรุป เป็นข้อเสนอแนะของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 การนำความสัมพันธ์รัฐศาสตร์กับศาสนาของไทย ด้านพุทธธรรม ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและการปกครองทุกระดับ ผู้นำทุกฝ่ายตั้งแต่ระดับชุมชน ผู้ใช้อำนาจอธิปไตยของรัฐจะต้องปฏิบัติตามศีล 5 ต้องอดทน อดกลั้นและการปฏิบัติตามศีล อย่างเคร่งครัด ทั้งนามธรรมและรูปธรรม เป็น ปรากฎชัดเจนต่อสังคม

1.2 ควรนำห้วงเวลาตามประวัติศาสตร์โลก เสมือนเข็มทิศที่ย้อนเวลา และนำทางไปข้างหน้าของวิชารัฐศาสตร์ ให้เราเข้าไปค้นคว้าในดินแดน ของประเทศหรือรัฐเหล่านั้น เพื่อนำตัวแบบนรัฐศาสตร์การเมืองการปกครองท้องถิ่น ทั้งบวกและลบ มาปรับปรุงแก้ไขระบอบการปกครองและการเมืองของเรา

1.3 เราต้องแสวงหารูปแบบการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่เหมาะสมกับสังคมไทย เนื่องจากเป็นระบอบของตะวันตก เราต้องปรับใช้ประเทศตะวันตกเองก็ยังมีห้วงเวลาของการพัฒนา ควรเอามาเป็นแบบอย่างหรือบทเรียน ดังที่ปัญญาชนคนสุราษฎร์ธานี เสนอแนะ และเทิดทูนระบอบกษัตริย์เป็นประมุขได้รัฐธรรมนูญ

2. ควรนำตัวแบบของห้วงเวลาตามประวัติศาสตร์โลกทั้ง 7 ทวีป ทั้งอดีต ปัจจุบันและอนาคต เป็นประโยชน์ต่อรัฐศาสตร์ของไทยทั้งในด้านการเมือง การปกครองรัฐ การปกครองท้องถิ่น และเศรษฐกิจ สามารถเป็นองค์ความรู้นำมาพัฒนาทั้งด้านรัฐศาสตร์และศาสนาหรือด้านอื่นๆ ของไทย และควรเป็นวิชาการหนึ่งของหลักสูตรวิชารัฐศาสตร์ของไทย โดยที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับภาควิชารัฐศาสตร์การเมืองระหว่างประเทศ (ที่มุ่งการทูต)

References

- Arpapirom, Samai and group. (2543). World atlas for intermediate student. Bangkok, Thailand: Thaiwattana Pamich.
- Auguste Comte. (1912). Systeme de politique positive: Ibid.
- Boonfinch, T. (2016). The age of fable. Bangkok: Se-education.
- Chaiyotha, D. (2005). kanmuang kan pokkhong khong. Thai [Thai politics]. Bangkok: O.S. Printing House.
- Chindawat, A. (2015). prawattisat Yurop [European History]. Bangkok, Thailand: Gypsy Group.
- Chineeyotin, C. (2017). Special Report, Weekly Matichon.
- Chisholm, J. (2016). Timelines of world history. London, England: Usborn.
- Cosmos. (2013). banthk lok chabap ruam lem [Save the world Total volume]. Bangkok, Thailand: Thai Quality Book.
- Dorgbour, F. (2001). Puang Prachaya Greek. Bangkok, Thailand: Sayam.
- Jirototpan, W. (2005). Prawattisad Chad Thai [Thai Nation History]. Bangkok, Thailand: Sangdow.
- Klumgichakamyungtorng. (2015). Prawattisardddanlerd ASEAN [The Bloody History of ASEAN]. Bangkok, Thailand: Pailin booknet.
- Map Project, A., (2018). World Atlas. Continents and Countries of the World. Bangkok: Arksorn.
- Moggarawut, S. (2014). kanmuang kan pokkrong [Politics and Government]. Bangkok, Thailand: Amarin Printing & Publishing.

- Mclean.I and Mcmilla.M. (2003). The Consise Oxford Dictionary of Politics. New York: Oxford University.
- Nateprasert, N. (2005). Yonroi prawattisat lok [Timelines of World History]. Bangkok, Thailand: Nanmeebooks.
- Phrathamkhosachan. (2009). Puangpratya Tawantok [Greek philosophy of Western origins].Bangkok, Thailand: saman publisher.
- Ramasorn, D. (2015). History of Southeast Asia. Bangkok, Thailand: Pratam.
- Sirisvejkul, N. (2003). kan baeng yuk samai thang prawattisat [Historical Breakdown]. Bangkok, Thailand: mac.
- Teeple B, John. (2006). Timelines of World History. NY: DK Publising.
- Vongsuravat, K. (2545). Geopolitics. Nakornpratom, Thailand: Center of Nation Agricultural Promotion.